

Utred, förebygg och åtgärda fusk mot välfärdssystemen!

Vi i Alliansen vill att Nackaborna ska kunna känna sig trygga i att deras skattepengar verkligen går till dem som har behov av och rätt till dem. Den statliga Delegationen för korrekta utbetalningar från välfärdssystemen konstaterade dock i fjol att ca 18 miljarder kronor årligen felaktigt utbetalas från välfärdssystemen. Det innebär att drygt 5 procent av de totala utgifterna från välfärdssystemen inte går till välfärd utan till fusk på nationell nivå.

Fusk förekommer tyvärr även i kommuner. I Södertälje har omfattande fusk med assistansersättning och hemtjänst, med koppling till kriminella nätverk, uppdagats. I Uppsala har försörjningsstöd beviljats utifrån felaktig folkbokföring. På andra håll har fusk med föreningsbidrag avslöjats, påstådda behov av omsorg inte visat sig stämma, assistans och hemtjänst inte utförts, falska identiteter använts, svartjobb, svarta hyreskontrakt mm. Det finns också exempel från andra kommuner på att medarbetare fattat beslut i strid mot gällande regelverk för att gynna någon part.

Vi har en grundläggande värdering om att tro på folk och vill ha en tillitsbaserad styrning. Vi vill varken misstänkliggöra någon eller dra alla företag, föreningar och hjälpbehövande över en kam. Samtidigt får vi inte vara aningslösa eller blunda för att fusk kan förekomma också här. Därför behöver vi ha kontrollsystem och rutiner som gör att fusk hindras och beivras. Det handlar om tilltro till de gemensamma välfärdssystemen, om att Nackaborna ska känna att deras skattepengar går till rätt saker.

En hel del har redan gjorts i Nacka för att stävja och åtgärda fusk. Det finns exempelvis kontroll och sanktioner mot välfärdsaktörer som bryter mot regelverken. Vi har infört hembesök inom ekonomiskt bistånd och automatiserat hanteringen av ekonomiskt bistånd för att få mer rättssäkra och likvärdiga bedömningar. Det finns rutiner för anmälan av bisyssla för kommunens anställda för att motverka att någon hamnar i intressekonflikter.

Samtidigt tror vi att det finns behov av att göra mer. Erfarenheter från andra kommuner tyder på att det i mångt och mycket är en kulturfråga: frågan om fusk måste prioriteras av chefer och sedan genomsyra hela organisationen. Centralt skulle man exempelvis kunna skapa en gemensam funktion för att stödja nämnder och verksamheter i att stävja fusk och där kompetens kan samlas om hantering av misstänkt ekonomisk brottslighet etc. Vi behöver utveckla samverkan mellan våra enheter och mellan kommunen och andra myndigheter så att bidrag inte betalas ut flera gånger för samma sak. På enheter med myndighetsutövning behöver det säkerställas att riktlinjer och policys tydligt uppmärksammar risken för fusk och att man har tydliga krav på de aktörer som antas som leverantörer till kommunen. Det kan innebära att utveckla arbetet med stickprov och

kontroller, eller att bidragssökande och välfärdsleverantörer får veta att fusk regelmässigt polisanmäls.

Vi vill också säkerställa att kommunens medarbetare inte pressas eller hotas att fatta oriktiga beslut, de ska känna att de har arbetsgivarens fulla stöd i att följa regelverket. Det ger en trygghet för medarbetarna och ökar regelefterlevnad. Vid rekryteringar behöver bakgrundskontroller göras vid anställningar som bedöms som särskilt utsatta.

Vi föreslår att stadsledningskontoret får i uppdrag att stärka arbetet mot fusk mot välfärdssystemen i enlighet med ovanstående.

Mats Gerdau (M) Hans Peters (C) Gunilla Grudevall Steen (L) Karin Teljsted (KD)